

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2006
V. volební období

63

Vládní návrh

na vydání

zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Z Á K O N
ze dne 2006,
kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Změna zákona o finanční kontrole

Čl. I

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 123/2003 Sb., zákona č. 426/2003 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 138/2006 Sb. a zákona č. 342/2006 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se slovo „vymezuje“ nahrazuje slovy „upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropských společenství¹⁾“.

Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Například Hlava VI nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.“.

Dosavadní poznámka pod čarou č. 1 se označuje jako poznámka pod čarou č. 1a, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

2. V § 1 odst. 3 se za slovo „úřadem“ vkládá čárka.

3. Poznámka pod čarou č. 7 zní:

„⁷⁾ Například zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.“.

4. V § 2 písm. b) se za slova „kontrolovanou osobou“ vkládají slova „a auditovanou osobou“ a slova „příjemcem veřejné finanční podpory“ se nahrazují slovy „žadatelem o veřejnou finanční podporu nebo jejím příjemcem“.

5. V § 2 písmeno d) zní:

„d) vedoucím orgánu veřejné správy osoba nebo orgán oprávněný jednat jménem státu nebo právnické osoby uvedené v písmenu a); v kraji se rozumí vedoucím orgánu veřejné správy ředitel krajského úřadu, v obci starosta obce, ve statutárním městě primátor, v hlavním městě Praze ředitel Magistrátu hlavního města Prahy a v městské části hlavního města Prahy starosta městské části,“.

6. V § 2 písmena f) až h) včetně poznámky pod čarou č. 8a znějí:

„f) veřejnými prostředky příjmy státu nebo právnické osoby uvedené v písmenu a), věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící státu nebo právnické osobě uvedené v písmenu a),

g) veřejnými výdaji výdaje vynaložené ze státního rozpočtu, z jiných finančních prostředků státu, z finančních prostředků ostatních právnických osob uvedených v písmenu a), z finančních prostředků soustředěných v Národním fondu⁸⁾ a z jiných finančních prostředků ze zahraničí poskytnutých na základě mezinárodních smluv, aktů práva Evropské unie a výdaje poskytnuté k plnění úkolů veřejné správy,

h) veřejnou finanční podporou dotace, příspěvky s výjimkou příspěvků na provoz příspěvkovým organizacím, návratné finanční výpomoci, prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a jiných finančních prostředků státu, z finančních prostředků jiných právnických osob uvedených v písmenu a), z výnosu prodeje majetku podle zákona o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby^{8a)} a ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech, dále realizace státní záruky, platby na vládní úvěry, sleva na daních a osvobození od cla, finanční prostředky poskytnuté z Národního fondu a jiné finanční prostředky ze zahraničí, poskytnuté na základě mezinárodních smluv, aktů práva Evropské unie a finanční prostředky poskytnuté k plnění úkolů veřejné správy,

^{8a)} Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.“.

7. V § 2 se písmena i) a j) zrušují a dosavadní písmena k) až p) se označují jako písmena i) až n).

8. V § 2 písmeno k) zní:

„k) hospodárností takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů, při kterém jsou tyto prostředky vynaloženy v co nejnížší částce, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů,“.

9. V § 2 se na konci písmene m) čárka nahrazuje tečkou a písmeno n) se zrušuje.

10. § 3 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 8b zní:

„§ 3

Systém finanční kontroly

(1) Systém finanční kontroly tvoří:

a) kontrola ve veřejné správě vykonávaná jako součást finančního řízení (dále jen „kontrola ve veřejné správě“),

b) audit ve veřejné správě,

c) vnitřní kontrolní systém,

d) centrální harmonizace systémů uvedených v písmenech a) až c) (dále jen „centrální harmonizace kontrol a auditů“).

(2) Kontrola ve veřejné správě je činností ověřující skutečnosti rozhodné pro hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů formou veřejné finanční podpory, a to před jejich poskytnutím, v průběhu jejich použití a následně po jejich použití.

(3) Audit ve veřejné správě je ověřovací a konzultační činností spočívající ve zjišťování objektivního stavu fungování orgánu veřejné správy s cílem poskytnout informace, které slouží k hodnocení rizik a ke zvyšování účinnosti systému řízení a kontroly orgánů veřejné správy.

(4) Vnitřní kontrolní systém zahrnuje

a) finanční kontrolu uvnitř orgánu veřejné správy vykonávanou při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a při následném prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření (dále jen „řídící kontrola“),

b) ověřovací a konzultační činnost vykonávanou uvnitř orgánu veřejné správy s cílem poskytnout informace, které slouží k hodnocení rizik a ke zvyšování účinnosti systému omezování rizik a účinnosti řídicích a kontrolních procesů a vnitřní správy (dále jen „interní audit“).

(5) Centrální harmonizace kontrol a auditů zahrnuje jejich metodické usměrňování a koordinaci a další činnosti, kterými se vytvářejí předpoklady k tomu, aby orgány veřejné správy svou kontrolní a auditní činnost v systému finanční kontroly vykonávaly v souladu s právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství a mezinárodně uznávanými standardy.

(6) Zaměstnanci pověřeni výkonem auditu ve veřejné správě nebo interního auditu a zaměstnanci zařazení do útvaru uvedeného v § 5 odst. 4 musí mít vysokoškolské vzdělání, nejméně 3 roky praxe spočívající v činnosti, která odborně souvisí s činnostmi vykonávanými v systému finanční kontroly, a musí být bezúhonní ve smyslu § 5 odst. 5 písm. b). Vzdělání a praxe osob, které vykonávaly činnost v rámci systému finanční kontroly veřejné správy v jiném členském státě Evropské unie, v jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo ve Švýcarské konfederaci, se při přijímání do pracovního nebo služebního poměru uznává; při tom se použije obdobně hlava druhá části první zákona o uznávání odborné kvalifikace^{8b)}. Pravost podpisů nebo otisků razítek na dokladu vydaném příslušným orgánem státu uvedeného ve větě druhé se neověřuje. Orgány veřejné správy jsou povinny těmto zaměstnancům zajistit prohlubování kvalifikace v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy.

^{8b)} Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.“

11. V § 4 odst. 1 písm. b) se slova „nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům“ nahrazují slovy „nebo nedostatkům“.

12. V § 5 se vkládají nové odstavce 1 až 4, které včetně poznámky pod čarou č. 9 znějí:

„(1) Kontrolu ve veřejné správě vykonávají jako součást finančního řízení a v rozsahu působnosti stanovené v tomto nebo zvláštním zákoně⁹⁾ orgány veřejné správy uvedené v části druhé tohoto zákona.

(2) Audit ve veřejné správě vykonávají podle tohoto zákona a v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy orgány veřejné správy uvedené v části třetí tohoto zákona, a to prostřednictvím svého útvaru zřízeného na základě § 24e (dále jen „útvary auditu ve veřejné správě“).

CELEX 32006R1083

(3) Řídící kontrolu zajišťují vedoucí zaměstnanci orgánu veřejné správy jako součást řízení. Interní audit vykonává útvary orgánu veřejné správy uvedené v části čtvrté tohoto zákona.

(4) Centrální harmonizaci kontrol a auditů zajišťuje útvary pro finanční kontrolu Ministerstva financí, podřízený přímo ministru, funkčně nezávislý a organizačně oddělený od ostatních řídicích a výkonných struktur (dále jen „centrální harmonizační jednotka“).

⁹⁾ Například zákon č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 250/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní text se označuje jako odstavec 5.

13. V § 5 se doplňují odstavce 6 až 8, které včetně poznámek pod čarou č. 10a až 10c znějí:

„(6) Ministerstvo financí vykonává ve vztahu k finančním prostředkům Evropské unie funkci auditního orgánu (§ 24c).

CELEX 32006R1083

(7) Ministerstva v mezích své působnosti^{10a)} a subjekty, o nichž to stanoví zákon^{10b)}, jsou pro příslušné programy a projekty spolufinancované z finančních prostředků Evropské unie a z veřejných prostředků řídicími orgány. Týká-li se příslušný program nebo projekt působnosti dvou nebo více ministerstev, je řídicím orgánem to ministerstvo, do jehož působnosti spadá převažující část programu nebo projektu. Pokud funkci řídicího orgánu vykonává Regionální rada regionu soudržnosti nebo územní samosprávný celek, jde o výkon přenesené působnosti.

CELEX 32006R1083

(8) Správní úřady mohou na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy^{10c)} plnit ve vztahu k finančním prostředkům Evropské unie některé odborné úkoly Ministerstva financí nebo řídicího orgánu, je-li to z hlediska hospodárnosti a efektivnosti účelné; v tomto případě jsou správní úřady zprostředkujícím subjektem. Zprostředkujícím subjektem může být za obdobných podmínek též právnická osoba, pokud vykonává zákonem nebo na základě zákona svěřenou působnost v oblasti veřejné správy. Zprostředkující subjekt není oprávněn převedené úkoly převést na další subjekt. Činnost zprostředkujícího subjektu nezbavuje Ministerstvo financí nebo řídicí orgán odpovědnosti za plnění jejich úkolů.

CELEX 32006R1083

^{10a)} Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

^{10b)} Například § 16 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.

^{10c)} Část pátá zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.“.

14. Nadpis § 6 zní : „**Metody a postupy v systému finanční kontroly**“.

15. V § 6 odst. 1 a 2 úvodních částech ustanovení se slovo „kontrolní“ zrušuje.

16. V § 6 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) revizní postupy, které zajišťují prověření správnosti operací,“.

17. V § 6 odst. 2 se doplňuje písmeno e), které zní:

„e) auditní postupy, které zajišťují ověřování a hodnocení spolehlivosti informací, účinnosti a efektivnosti řídicích a kontrolních procesů a dodržování právních předpisů a opatření přijatých na jejich základě.“.

18. V § 6 odstavce 3 a 4 včetně poznámky pod čarou č. 11 znějí:

„(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro metody a postupy ve finanční kontrole pravidla obsažená v zákoně o státní kontrole¹¹⁾).

(4) Bližší podrobnosti o metodách a postupech v systému finanční kontroly stanoví prováděcí právní předpis.

¹¹⁾ Část třetí zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.“.

19. Za § 6 se vkládají nové § 6a až 6e, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 11a až 11d znějí:

„§ 6a

Podávání zpráv v systému finanční kontroly

(1) Obce předkládají roční zprávu o výsledcích kontrol ve veřejné správě, auditů ve veřejné správě, řídicích kontrol a interních auditů (dále jen „roční zpráva o finanční kontrole“) příslušným krajům, městské části hlavního města Prahy ji předkládají hlavnímu městu Praze. Obce a městské části hlavního města Prahy zpracovávají a předkládají roční zprávu o finanční kontrole i za příspěvkové organizace ve své působnosti.

(2) Kraje zpracovávají a předkládají Ministerstvu financí roční zprávu o finanční kontrole, včetně výsledků příslušných kontrol a auditů předaných obcemi podle odstavce 1; hlavní město Praha ji zpracovává a Ministerstvu financí předkládá včetně výsledků příslušných kontrol a auditů předaných městskými částmi podle odstavce 1. Kraje a hlavní město Praha zpracovávají a předkládají roční zprávu o finanční kontrole i za příspěvkové organizace ve své působnosti.

(3) Organizační složky státu, příspěvkové organizace v působnosti správce rozpočtové kapitoly, právnické osoby zřízené k plnění úkolů veřejné správy zvláštním právním předpisem a právnické osoby zřízené na základě zvláštního právního předpisu, které hospodaří

s veřejnými prostředky, předkládají roční zprávu o finanční kontrole příslušným správcům rozpočtových kapitol.

(4) Správci rozpočtových kapitol předkládají roční zprávu o finanční kontrole Ministerstvu financí.

(5) Ministerstvo financí předkládá roční zprávu o finanční kontrole vládě a po schválení vládou ji předává Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.

(6) Součástí ročních zpráv o finanční kontrole je i přehled o kontrolních zjištěních předaných k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů^{11a}).

(7) Řídící orgány předkládají Ministerstvu financí roční zprávy o výsledcích auditů v systému finanční kontroly, které byly vykonány v souvislosti s použitím finančních prostředků Evropské unie.

CELEX 32006R1083

(8) Ministerstvo financí v návaznosti na zprávy podle odstavce 7 předkládá roční zprávu o výsledcích auditů v systému finanční kontroly Komisi Evropských společenství.

CELEX 32006R1083

(9) Strukturu a rozsah ročních zpráv o finanční kontrole a ročních zpráv podle odstavců 7 a 8 a postup a termíny jejich předkládání stanoví prováděcí právní předpis.

(10) Pokud činnosti uvedené v odstavcích 1, 2, 6 a 7 vykonává Regionální rada regionu soudržnosti nebo území samosprávný celek, jde o výkon přenesené působnosti.

§ 6b

Oznamování nesrovnalostí

(1) Řídící orgán oznamuje Komisi Evropských společenství a zároveň Ministerstvu financí zjištěné nesrovnalosti při použití finančních prostředků Evropské unie, a to v termínech, rozsahu, struktuře a způsobem uvedeným v přímo použitelných předpisech Evropských společenství.

CELEX 32006R1083

(2) Za nesrovnalost se považuje porušení aktu práva Evropské unie nebo právního předpisu České republiky, které upravují pravidla týkající se čerpání prostředků z rozpočtu Evropské unie a ostatních veřejných prostředků, a to jednáním nebo opomenutím osoby nebo orgánu veřejné správy na tomto čerpání zúčastněných, nebo nedodržení podmínek, za kterých byly prostředky z rozpočtu Evropské unie příjemci veřejné finanční podpory poskytnuty, v jehož důsledku rozpočet Evropské unie je nebo by mohl být poškozen^{11b}).

CELEX 31995R2988

§ 6c

Oznamování závažných zjištění

(1) O závažných zjištěních z vykonaných kontrol ve veřejné správě, auditů ve veřejné správě, řídicích kontrol a interních auditů informují příslušné orgány veřejné správy Ministerstvo financí, a to nejpozději do 1 měsíce od ukončení těchto kontrol nebo auditů.

(2) Za závažné zjištění se považuje

a) skutečnost nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin,

b) neoprávněné použití nebo zadržetí veřejných prostředků ve výši přesahující v jednotlivém případě 300 000 Kč.

(3) Pokud k závažnému zjištění došlo v souvislosti s použitím finančních prostředků Evropské unie, oznamuje se toto zjištění pouze jako nesrovnalost podle § 6b.

§ 6d

Spolupráce v systému finanční kontroly

(1) Orgány veřejné správy vzájemně spolupracují při zajišťování přiměřeného a účinného systému finanční kontroly ve veřejné správě. V rámci této spolupráce se věcně příslušné orgány veřejné správy na základě odůvodněné žádosti vzájemně informují o plánech a výkonu svých kontrol a auditů, není-li to v rozporu se zvláštním právním předpisem^{11c)} nebo účelem kontroly nebo auditu. Orgány veřejné správy spolupracují obdobně podle věty první i při postupu podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství^{11d)}.

(2) Na vztah orgánů veřejné správy k orgánům Evropské unie při použití finančních prostředků Evropské unie se ustanovení odstavce 1 použije obdobně.

(3) Orgány veřejné správy spolupracují při zajišťování přiměřeného a účinného systému finanční kontroly s Nejvyšším kontrolním úřadem, kterému na vyžádání poskytují informace podle odstavce 1 pro zpracování plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu.

(4) Orgány veřejné správy jsou povinny informovat Ministerstvo financí o tom, že poskytly mezinárodní organizaci, orgánu Evropské unie nebo členskému státu Evropské unie na základě jejich vyžádání údaje o provedených kontrolách a auditech a jejich výsledcích, a to do 2 měsíců od poskytnutí těchto údajů.

(5) Orgány veřejné správy jsou povinny poskytnout orgánům Evropské unie zprávy o auditech ve veřejné správě a zprávy útvarů interního auditu o zjištěních z provedených auditů vykonaných v souvislosti s použitím finančních prostředků Evropské unie, a to prostřednictvím Ministerstva financí. Tyto zprávy jsou orgány veřejné správy povinny zaslat Ministerstvu financí bezodkladně po ukončení auditu.

(6) Spolupráce orgánů veřejné správy uvedená v odstavcích 1 a 4 se vztahuje i na další subjekty zajišťující realizaci programů a projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a veřejných prostředků a na zprostředkující subjekty obdobně.

Výkon finanční kontroly podle mezinárodních smluv a aktů práva Evropské unie

(1) Stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nebo tak určuje přímo použitelný předpis Evropských společenství nebo jiný akt práva Evropské unie, mohou vykonávat mezinárodní organizace, Evropská unie nebo členské státy Evropské unie svými kontrolními orgány nebo zmocněnci finanční kontrolu, a to v rozsahu a za podmínek, které tato smlouva, přímo použitelný předpis Evropských společenství nebo jiný akt práva Evropské unie stanoví.

(2) Je-li za podmínek podle odstavce 1 stanoveno oprávnění mezinárodní organizace, orgánu Evropské unie nebo členského státu Evropské unie vyžádat si u orgánů veřejné správy České republiky spolupráci při finanční kontrole nebo zajištění jejich výkonu, je dožádaný orgán veřejné správy povinen tomuto požadavku vyhovět.

(3) Kontrolované osoby, auditované osoby a osoby povinné spolupůsobit při výkonu finanční kontroly jsou povinny v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 výkon této kontroly umožnit.

^{11a)} Například zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

^{11b)} Například čl. 1 odst. 2 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství.

^{11c)} Například zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

^{11d)} Nařízení rady (EHS) č. 4045/89 ze dne 21. prosince 1991 o kontrole opatření tvořících součást systému financování záruční sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), prováděné členskými státy, a o zrušení směrnice 77/435/EHS.“.

20. Nadpis části druhé zní: „**KONTROLA VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ**“.

21. § 7 až 9 včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 12a, 13 a 13a znějí:

„§ 7

Působnost Ministerstva financí a územních finančních orgánů

(1) Ministerstvo financí a územní finanční orgány vykonávají kontrolu ve veřejné správě, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, u

a) organizačních složek státu, státních fondů a u ostatních státních organizací^{12a)},

b) poskytovatelů veřejné finanční podpory; pokud je poskytovatelem územní samosprávný celek, vykonávají kontrolu ve veřejné správě u územního samosprávného celku pouze v případě, že je současně poskytnuta veřejná finanční podpora v rámci spolufinancování z ostatních veřejných prostředků.

(2) Ministerstvo financí a územní finanční orgány vykonávají kontrolu ve veřejné správě u příjemců veřejné finanční podpory při nakládání s touto podporou; pokud byla příjemci veřejné finanční podpory poskytnuta podpora z rozpočtu územního samosprávného

celku, vykonávají tyto orgány kontrolu ve veřejné správě u tohoto příjemce pouze v případě, že mu byla současně poskytnuta veřejná finanční podpora v rámci spolufinancování z ostatních veřejných prostředků.

(3) Ministerstvo financí, pokud právní akty Evropské unie nestanoví jinak, kontroluje výkazy výdajů a žádosti o platby před jejich odesláním Komisi Evropských společenství u kontrolovaných osob na všech úrovních realizace programů a projektů spolufinancovaných z finančních prostředků Evropské unie a veřejných prostředků podle tohoto zákona a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.

CELEX 32006R1083

(4) U ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a u zpravodajských služeb vykonává kontrolu ve veřejné správě pouze Ministerstvo financí; tato kontrola se však nevztahuje na hospodaření s majetkem zvláštního charakteru^{2a}).

§ 8

Působnost správce kapitoly státního rozpočtu a poskytovatele veřejné finanční podpory

(1) Správce kapitoly státního rozpočtu¹³) vykonává kontrolu ve veřejné správě u organizačních složek státu, které jsou účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu⁵), a u příspěvkových organizací ve své působnosti.

(2) Poskytovatel veřejné finanční podpory poskytnuté ze státního rozpočtu nebo z jiných finančních prostředků státu kontroluje, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak^{13a}), u žadatelů o tuto podporu a u příjemců této podpory nakládání s veřejnou finanční podporou, a to i pokud byla tomuto žadateli nebo příjemci poskytnuta veřejná finanční podpora z rozpočtu územního samosprávného celku v rámci spolufinancování z veřejných prostředků.

§ 8a

Působnost řídicího orgánu

Řídicí orgán vykonává podle tohoto zákona a přímo použitelných předpisů Evropských společenství¹) kontrolu ve veřejné správě na všech úrovních realizace programů a projektů spolufinancovaných z finančních prostředků Evropské unie a veřejných prostředků.

CELEX 32006R1083

§ 9

Působnost územních samosprávných celků

(1) Územní samosprávné celky vykonávají kontrolu ve veřejné správě u příspěvkových organizací ve své působnosti. Hlavní město Praha kontroluje podle tohoto zákona i hospodaření s veřejnými prostředky u městských částí hlavního města Prahy.

(2) Územní samosprávné celky kontrolují nakládání s veřejnou finanční podporou poskytovanou z rozpočtů územních samosprávných celků u žadatelů o tuto podporu nebo u příjemců této podpory.

(3) V rámci kontroly ve veřejné správě vykonávané podle odstavce 2 je územní samosprávný celek oprávněn nahlížet do písemných dokladů ostatních orgánů veřejné správy souvisejících se spolufinancováním z finančních prostředků těchto orgánů.

^{12a)} Například zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 77/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ § 3 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb.

^{13a)} § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

22. § 9a včetně nadpisu se zrušuje.

23. V § 10, v nadpisech § 13 až 15 a 17, v § 13 odst. 1, § 17 odst. 1 a § 20 odst. 2 se slova „veřejnosprávní kontroly“ nahrazují slovy „kontroly ve veřejné správě“.

24. V § 11 odst. 1 až 3, § 13 odst. 2, § 16 odst. 1 a § 18 odst. 1 se slova „veřejnosprávní kontrole“ nahrazují slovy „kontrola ve veřejné správě“.

25. V § 11 odstavce 4 a 5 znějí:

„(4) Při kontrole ve veřejné správě vykonávané následně po vyúčtování operací kontrolní orgány ověřují, zda hospodaření s veřejnými prostředky je v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo rozhodnutími a zda jsou splněna stanovená kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

(5) Pro výkon kontroly ve veřejné správě platí § 25 odst. 1 až 3, § 26 a 27 přiměřeně.“.

26. V § 12 se slova „veřejnosprávní kontrolu“ nahrazují slovy „kontrolu ve veřejné správě“.

27. V § 13 odst. 3 se slovo „nesrovnalosti“ nahrazuje slovem „nesprávnosti“.

28. V § 14 odst. 1 a § 15 se slova „veřejnosprávní kontrola“ nahrazují slovy „kontrola ve veřejné správě“.

29. V § 15 písm. a) a b) a v § 17 odst. 1 se slova „zvláštního právního předpisu“ nahrazují slovy „zákonu o státní kontrole“.

30. V § 17 odstavec 2 zní:

„(2) Pokutu podle odstavce 1 lze uložit do 18 měsíců ode dne, kdy kontrolní orgán nesplnění povinnosti podle zákona o státní kontrole¹⁸⁾ zjistil, nejpozději však do 3 let od nesplnění této povinnosti. “.

31. V § 21 odst. 1 se slova „uložené podle zvláštního právního předpisu“ nahrazují slovy „uložené podle zákona o státní kontrole“ a slova „postupuje podle zvláštního právního předpisu“ se nahrazují slovy „postupuje podle zákona upravujícího správu daní“.

32. § 22 a 23 se včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 24 až 26 zrušují.

33. Nadpis části třetí zní : „**AUDIT VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ**“.

34. § 24 včetně nadpisu zní:

„§ 24

Působnost Ministerstva financí a územních finančních orgánů

(1) Ministerstvo financí a územní finanční orgány vykonávají audity ve veřejné správě, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak¹²⁾, kterými ověřují účinnost zavedeného systému finanční kontroly a na vzorku operací hospodaření s veřejnými prostředky u
a) organizačních složek státu, státních fondů, a u ostatních státních organizací^{12a)},

b) poskytovatelů veřejné finanční podpory; pokud je poskytovatelem územní samosprávný celek, vykonávají audit ve veřejné správě u územního samosprávného celku pouze v případě, že je současně poskytnuta veřejná finanční podpora v rámci spolufinancování z ostatních veřejných prostředků.

(2) Ministerstvo financí a územní finanční orgány dále vykonávají audity ve veřejné správě, kterými na vzorku operací ověřují nakládání s veřejnou finanční podporou u příjemců této podpory; pokud byla příjemci veřejné finanční podpory poskytnuta podpora z rozpočtu územního samosprávného celku, vykonávají tyto orgány audit ve veřejné správě u tohoto příjemce pouze v případě, že mu byla současně poskytnuta veřejná finanční podpora v rámci spolufinancování z ostatních veřejných prostředků.

(3) Ministerstvo financí vykonává audit ve veřejné správě prostřednictvím harmonizační jednotky ve spolupráci s útvary auditu ve veřejné správě správců kapitol státního rozpočtu, s nimiž na základě jejich schválených plánů výkon auditů ve veřejné správě koordinuje. Při této koordinaci Ministerstvo financí dbá na rovnoměrné rozložení auditů ve veřejné správě s vyloučením jejich překrývání a na uplatňování mezinárodně uznávaných auditorských standardů.

(4) U ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a u zpravodajských služeb vykonává audity pouze Ministerstvo financí; tyto audity se však nevztahují na hospodaření s majetkem zvláštního charakteru^{2a)}.“.

35. Za § 24 se vkládají nové § 24a až 24f, které včetně nadpisů znějí:

„§ 24a

Působnost správce kapitoly státního rozpočtu a poskytovatele veřejné finanční podpory

(1) Správce kapitoly státního rozpočtu¹³⁾ vykonává audity ve veřejné správě, kterými ověřuje účinnost zavedeného systému finanční kontroly a na vzorku operací hospodaření s veřejnými prostředky u organizačních složek státu, které jsou účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu⁵⁾, a příspěvkových organizací ve své působnosti.

(2) Poskytovatel veřejné finanční podpory poskytnuté ze státního rozpočtu nebo z jiných finančních prostředků státu ověřuje u příjemců této podpory pouze vzorek operací při nakládání s veřejnou finanční podporou, a to i pokud byla tomuto příjemci poskytnuta veřejná finanční podpora z rozpočtu územního samosprávného celku v rámci spolufinancování z veřejných prostředků.

(3) Správce kapitoly státního rozpočtu koordinuje výkon auditu ve veřejné správě s útvarem auditu ve veřejné správě subjektů uvedených v odstavci 1 na základě jejich schválených plánů. Ustanovení § 24 odst. 3 věty druhé platí obdobně.

§ 24b

Působnost řídicího orgánu pro programové období 2004 až 2006

V programovém období 2004 až 2006, a to až do finančního vypořádání tohoto období, vykonává řídicí orgán audit ve veřejné správě, kterým ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly řídicího orgánu při realizaci programů a projektů spolufinancovaných z finančních prostředků Evropské unie a veřejných prostředků. Dále ověřuje na všech úrovních realizace těchto prostředků správnost vykazovaných výdajů.

§ 24c

Působnost auditního orgánu

(1) Auditní orgán zajišťuje podle tohoto zákona, podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství¹⁾ a v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace programů a projektů spolufinancovaných z finančních prostředků Evropské unie a veřejných prostředků. Auditní orgán ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a na vzorku operací vykázané výdaje finančních prostředků Evropské unie a veřejných prostředků. U řídicího orgánu a zprostředkujícího subjektu, který plní úkoly řídicího orgánu, ověřuje účinnost zavedeného systému finanční kontroly.

CELEX 32006R1083

(2) Pokud je zprostředkující subjekt zároveň řídicím orgánem, musí jeho činnost vykonávat útvar auditu ve veřejné správě.

CELEX 32006R1083

§ 24d

Působnost územních samosprávných celků

(1) Územní samosprávné celky, které mají zřízen útvar interního auditu, vykonávají auditu ve veřejné správě, kterými ověřují účinnost systému finanční kontroly zavedeného u příspěvkových organizací ve své působnosti a dále ověřují na vzorku operací hospodaření s veřejnými prostředky u těchto organizací.

(2) Územní samosprávné celky ověřují u příjemců veřejné finanční podpory poskytnuté z rozpočtu územního samosprávného celku pouze vzorek operací při nakládání s touto podporou.

(3) Územní samosprávné celky koordinují výkon auditu ve veřejné správě s útvarem auditu ve veřejné správě příspěvkových organizací ve své působnosti na základě schválených plánů těchto organizací. Ustanovení § 24 odst. 3 věty druhé platí obdobně.

§ 24e

Postavení útvaru auditu ve veřejné správě

(1) Audit ve veřejné správě vykonává funkčně nezávislý a organizačně od řídicích a výkonných struktur oddělený útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec; jsou přímo podřízeni vedoucímu orgánu veřejné správy.

(2) Audit ve veřejné správě a interní audit může být vykonáván jedním útvarem. Ustanovení odstavce 1 části věty před středníkem, § 28 odst. 1 a § 29 odst. 1 a 4 tím není dotčeno.

(3) Není-li útvar auditu ve veřejné správě současně útvarem vykonávajícím interní audit, užijí se pro jmenování a odvolání vedoucího útvaru auditu ve veřejné správě a pro pověřování zaměstnance uvedeného v odstavci 1 obdobně příslušná ustanovení § 29 odst. 2.

(4) Pro plánování auditu ve veřejné správě se užije přiměřeně ustanovení § 30 odst. 4 a obdobně ustanovení § 30 odst. 1 až 3, 5 a 6.

(5) Útvar auditu ve veřejné správě nelze pověřovat úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů. Tím není dotčen postup podle odstavce 2 věty první.

§ 24f

Procesní pravidla pro výkon auditu ve veřejné správě

(1) Zaměstnanec, který audit ve veřejné správě vykonal, vyhotoví o tomto auditu zprávu. Součástí zprávy o auditu ve veřejné správě vykonaného u orgánu veřejné správy je v případě zjištěných nedostatků též doporučení ke zdokonalení systému finanční kontroly, k předcházení nebo zmírnění rizik a k nápravě těchto nedostatků.

(2) Před vyhotovením zprávy o auditu ve veřejné správě je povinen zaměstnanec, který audit ve veřejné správě vykonal, seznámit auditovanou osobu se získanými poznatky a navrhovaným obsahem zprávy a poskytnout jí písemné vyhotovení návrhu zprávy. Auditovaná osoba je oprávněna se k návrhu této zprávy písemně ve stanovené lhůtě vyjádřit. Toto vyjádření je součástí zprávy o auditu ve veřejné správě.

(3) Zaměstnanec, který audit ve veřejné správě vykonal, je povinen zprávu o auditu ve veřejné správě předat auditované osobě a svému vedoucímu orgánu veřejné správy. V případě, že byl audit ve veřejné správě vykonán na základě veřejnoprávní smlouvy, je povinností zprostředkujícího subjektu předat zprávu z tohoto auditu i vedoucímu orgánu veřejné správy, jehož úkoly plní.

(4) Audit ve veřejné správě je ukončen dnem doručení zprávy o auditu ve veřejné správě vedoucímu orgánu veřejné správy.

(5) Při výkonu auditu ve veřejné správě se § 8, § 11 písm. f) a g), § 12 odst. 2 písm. e), § 15 až 19, 21, 23, 25 a 26 zákona o státní kontrole¹¹⁾ nepoužijí.“.

36. V § 25 odst. 2 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:
„c) zavede systém zjišťování, vyhodnocování a minimalizace rizik vznikajících v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,“.
Dosavadní písmena c) až f) se označují jako písmena d) až g).

37. V § 25 se odstavec 3 zrušuje.
Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 3 až 5.

38. V § 29 odst. 4 se věta druhá zrušuje.

39. V § 29 odst. 5 se slova „podle § 8 odst. 1“ a slova „podle § 9 odst. 3“ zrušují a slova „veřejnosprávní kontroly podle části druhé“ se nahrazují slovy „auditu ve veřejné správě podle části třetí“.

40. V § 29 odst. 6 se za slovo „obyvatel,“ vkládají slova „a dobrovolné svazky obcí“.

41. V § 30 odstavec 4 zní:

„(4) Plány interního auditu zpracovává útvar interního auditu na základě objektivního hodnocení rizik, která vyplývají ze stanovených úkolů orgánu veřejné správy, výsledků kontrol ve veřejné správě a auditů ve veřejné správě nebo jiných kontrol uskutečněných u tohoto orgánu, a ze zjištění vnitřního kontrolního systému.“.

42. V § 30 odst. 7 se slova „, který zahrnuje všechny kontrolní činnosti v rámci vnitřního provozního a finančního řízení tohoto orgánu“ zrušují.

43. V § 31 odstavec 5 zní:

„(5) Zpráva podle odstavce 3 a přijatá opatření podle odstavce 4 jsou podkladem pro vypracování roční zprávy o finanční kontrole.“.

44. Za § 32a se vkládá nový § 32b, který zní:

„§ 32b

Při podávání ročních zpráv o výsledcích finančních kontrol za rok 2006 se postupuje podle tohoto zákona ve znění účinném do 31. prosince 2006.“.

45. § 33 včetně nadpisu zní:

„§ 33

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo financí vydá vyhlášku k provedení § 6 odst. 4 a § 6a odst. 9.“.

Čl. II

Zmocnění k vyhlášení úplného znění

Předseda vlády se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), jak vyplývá ze zákonů jej měnících.

ČÁST DRUHÁ
Změna školského zákona

Čl. III

V § 174 odst. 2 písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), se slova „veřejnosprávní kontrolu⁴⁰⁾“ nahrazují slovy „kontrolu ve veřejné správě podle zákona o finanční kontrole⁴⁰⁾, týkající se“.

ČÁST TŘETÍ
ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007.

Důvodová zpráva

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

O b e c n á č á s t

I.

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů a důvody předložení vládního návrhu zákona

Zákon o finanční kontrole, který nabyl účinnosti dne 1. ledna roku 2002, se postupem času stal neodmyslitelnou součástí nástrojů řízení veřejné správy. Jednotlivé segmenty zákona se postupně vžily a jsou bez výraznějších problémů realizovány v celé veřejné správě. Během více než čtyřleté účinnosti vedle drobných změn vyvolaných změnami souvisejících zákonů, zákon prošel jedinou významnější novelou, přijatou zákonem č. 123/2003 Sb., která upravovala zejména působnost některých subjektů a postavení interních auditorů. Jinak je zákon v podstatě realizován v základní nezměněné podobě a struktuře.

Zejména vlivem nově přijímaných nařízení Evropské unie pro programové období let 2007 až 2013, jimiž se budou řídit programy a projekty finanční pomoci Evropské unie, a dále na základě nezbytnosti dalšího rozvoje systému finanční kontroly a interního auditu se postupně projevuje nutnost přistoupit ke změně kontrolního systému a kontrolních mechanismů, uplatňovaných ve veřejné správě. Oba tyto hlavní důvody jsou obsaženy v materiálu „Koncepce kontrolního systému v České republice se zaměřením na finanční kontrolu“ (dále jen „koncepce“), který schválila vláda svým usnesením č. 1570 ze dne 7. 12. 2005. Vzhledem k tomu, že nová legislativa Evropské unie pro nově zahajovanou finanční pomoc nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2007 a že národní legislativa České republiky by měla od tohoto data vytvářet slučitelný právní rámec pro čerpání prostředků z rozpočtu Evropské unie, bylo z důvodů časové tísně přistoupeno pouze k novele zákona a nikoliv ke zpracování zcela nového zákona.

Nejvýraznějším rysem novely je nové vymezení systému finanční kontroly v souladu s novou legislativou Evropské unie a současně s koncepcí, a to rozdělení veřejnosprávní kontroly na kontrolu ve veřejné správě v pravomoci a odpovědnosti řídicích a výkonných struktur, a dále na audit ve veřejné správě v pravomoci a odpovědnosti útvaru, organizačně a funkčně odděleného od řídicích a výkonných struktur. V souladu s nejlepší praxí členských zemí Evropské unie a zejména s doporučením Evropského účetního dvoru k zavedení jednotného auditu (viz Stanovisko Účetního dvoru Evropského společenství č. 2/2004 k modelu „jednotného auditu“), se navrhuje přechod od systému veřejnosprávní kontroly k systému uplatňování auditních metod a postupů při ověřování systému finančního řízení a kontroly jednotlivých orgánů veřejné správy, včetně ověřování vzorku operací při hospodaření s národními i zahraničními prostředky.

Pokud jde o konkrétní důvody navrhované novely, je nutné u oblasti zahraničních prostředků zmínit skutečnost, že Česká republika jako členský stát Evropské unie musí řádně připravit implementační strukturu pro programové období let 2007 – 2013 v oblasti finanční pomoci a nastavit takový řídicí a kontrolní systém, který poskytne přiměřenou míru ujištění, že finanční prostředky budou čerpány v souladu s požadavky právních předpisů Evropských společenství.

V bodě III/2. usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006 je 1. místopředsedovi vlády a ministru financí uloženo zajistit výkon funkce centrálního platebního, certifikačního a auditorského orgánu pro programové období let 2007-2013 a zajistit plnou funkčnost těchto orgánů do 1. ledna 2007.

Institucionální zajištění funkcí těchto orgánů vychází z návrhu struktury a zaměření připravovaných operačních programů obsažených v textu Národního rozvojového programu České republiky na léta 2007-2013, který vláda České republiky vzala na vědomí usnesením č. 175 ze dne 22. února 2006.

Ustanovením auditního orgánu, který se zřizuje v souladu s čl. 59 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, směřuje Evropská komise ke zkvalitňování odpovědnosti členských států za zavedení a účinné fungování řídicích a kontrolních systémů operačních programů. V souvislosti s tímto požadavkem je nutné, aby si Česká republika vytvořila kvalitní nástroje, s jejichž pomocí bude schopná dané funkce zajistit.

Z výše uvedeného vyplývá požadavek na úpravu právního rámce finanční kontroly v souladu s legislativou Evropských společenství tak, aby byly vytvořeny předpoklady pro optimální funkčnost řídicích a kontrolních systémů orgánů veřejné správy. Důležitým krokem k zajištění funkcí auditního orgánu je provedení změny právní úpravy tak, aby byl umožněn výkon auditu v rámci celého implementačního systému. Dosud byl kontrolní systém vně orgánu veřejné správy realizován formou veřejnosprávní kontroly a auditní činnost byla omezena pouze na výkon interního auditu uvnitř jednotlivých orgánů veřejné správy. Nastavení kontrolního systému v souladu s aktuálními požadavky orgánů Evropské unie vyžaduje nahrazení výkonu veřejnosprávní kontroly výkonem auditu, který bude schopen zajistit ucelené informace o nastavení a fungování celého implementačního systému finančních prostředků Evropské unie.

Úkolem Ministerstva financí v oblasti certifikace je zejména vypracovávat a předkládat Evropské komisi výkazy výdajů a žádosti o platby. Dále osvědčuje, že výdaje jsou přesné, založené na ověřitelných podkladech a v souladu s příslušnými předpisy. Při této činnosti zohledňuje výsledky všech auditů vykonaných auditním orgánem.

Dalším úkolem pro následující programové období u zahraničních prostředků je legislativní úprava problematiky nesrovnalostí, vzhledem k nutnosti stanovit právním předpisem zpravodajské povinnosti v oblasti oznamování nesrovnalostí v celé implementační struktuře. Vládní návrh zákona pojem nesrovnalosti definuje a upravuje povinnosti, týkající se jejich oznamování. Nově proto je upravena informační povinnost všech orgánů, zúčastněných na implementaci finančních prostředků Evropské unie.

Školský zákon stanoví kontrolní působnost České školní inspekce v oblasti využívání finančních prostředků státu školskými zařízeními, a to formou veřejnosprávních kontrol podle zákona o finanční kontrole. V souvislosti s navrhovanou novelou zákona o finanční kontrole je proto nezbytné též novelizovat školský zákon.

II.

Dopady navrhované právní úpravy na rovnost mužů a žen

Navrhovaná změna zákona o finanční kontrole a školského zákona nemá žádné dopady na rovnost mužů a žen.

III.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná změna zákona o finanční kontrole a školského zákona není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.

IV.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a slučitelnost s akty práva Evropské unie

Navrhovaná změna zákona o finanční kontrole a školského zákona není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a je plně slučitelná s akty práva Evropské unie.

Právo Evropské unie předpokládá v rámci finančních ustanovení upravených v aktech práva Evropské unie, že členské státy vycházejí z legislativy, která respektuje zásady řádného finančního řízení. Tento základní požadavek je vyjádřen již v primárním právu Evropské unie v článku 274 Smlouvy o založení Evropských společenství. Rozpracování této zásady v sekundární legislativě Evropské unie je obsaženo zejména v tzv. Finančním nařízení č. 1605/2002.

V oblasti sekundárního práva jsou předpisy Evropské unie zaměřeny na oblast ochrany finančních zájmů Evropské unie a širokou oblast čerpání finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie v rámci fondů pro tyto účely vytvořených. Jedná se zpravidla o přímo aplikovatelná nařízení a rozhodnutí, kdy základem je nařízení Rady (ES Euratom) č. 2988/95, o ochraně finančních zájmů Evropských společenství.

Návrhy právních předpisů České republiky v současné době musí reagovat na požadavky jak dosud platné legislativy Evropské unie pro programové období 2004-2006, tak legislativy pro programové období 2007-2013, která začne platit pro nově zahajovanou finanční pomoc s účinností od 1. 1. 2007. Oblast upravovaná navrhovanou změnou zákona o finanční kontrole se dotýká především této legislativy:

- nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1266/1999,
- nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/1994,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).

V.

Hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, podnikatelské prostředí, sociální a životní prostředí

Návrhem novely zákonů nedochází k rozšíření působnosti v oblasti výkonu finanční kontroly u orgánů veřejné správy, ani k rozšíření rozsahu výkonu finanční kontroly ve veřejné správě České republiky oproti stávajícímu stavu. Novela školského zákona nebude mít dopad na státní rozpočet.

Aplikace předkládaných změn zákona o finanční kontrole však bude v jednotlivých orgánech veřejné správy vyžadovat přijetí příslušných organizačních opatření v rámci vnitřní organizační struktury, neboť návrh důsledně rozděluje působnost řídicích a výkonných struktur v systému kontroly ve veřejné správě od působnosti funkčně a organizačně oddělených útvarů v systému auditu. V této souvislosti bude nezbytné zajistit proškolení zaměstnanců nově zařazených na výkon auditních služeb v oblasti auditních dovedností, což bude vyžadovat zvýšené náklady na vzdělávání těchto zaměstnanců. S ohledem na zvýšený počet operačních programů a předpokládaný celkový objem čerpaných prostředků bude nezbytné nově uspořádat stávající kapacity pro zajištění primárních kontrol v odpovědnosti managementu a auditních služeb na úrovni řídicích orgánů, a dále tyto kapacity na základě analýzy nákladů a přínosů posílit. Kromě využití stávajících zdrojů se předpokládá zvýšení nároků na státní rozpočet v hrubém odhadu cca 60 – 80 milionů Kč. Podle vládou schváleného Harmonogramu má být vypracován Ministerstvem financí v součinnosti s jednotlivými úrovněmi orgánů veřejné správy jednotný model řetězových kontrol (princip jednotného auditu) provázený analýzou nákladů a přínosů. V rámci zpracování jednotného modelu a analýzy nákladů a přínosů bude provedena konkretizace materiálních a personálních potřeb. K zajištění funkcí auditního orgánu se předpokládá dočasné navýšení počtu zaměstnanců tohoto orgánu, jejichž mzdové náklady budou hrazeny z technické asistence finanční pomoci Evropské unie.

Navrhované změny právní úpravy nebudou mít negativní dopady na podnikatelské, sociální a životní prostředí, naopak lze očekávat při dobře nastaveném kontrolním systému implementace zahraničních prostředků jejich plné čerpání a tím i rozvoj uvedených oblastí.

Zvláštní část

Zvláštní část obsahuje vysvětlení pouze těch ustanovení zákona o finanční kontrole, u nichž je navrhována změna.

K části první

K článku I

K bodu 1 až 2

V § 1 odst. 1 se vzhledem k významu přímo použitelných předpisů Evropské unie pro předmět úpravy zákona doplňuje ustanovení odkazující na příslušný přímo použitelný předpis Evropské unie zásadního významu pro kontrolu finančních prostředků Evropské unie. V § 1 odst. 3 se odstraňuje legislativně technická chyba doplněním interpunkce.

K bodu 3 až 9

V § 2 písm. a) se mění poznámka pod čarou č. 7. Dále dochází v § 2 ke změnám a doplněním ve vymezení pojmů. V § 2 písm. b) je doplněna auditovaná osoba a zpřesněn pojem kontrolovaná a auditovaná osoba a to tak, že těmito osobami jsou i žadatelé o veřejnou finanční podporu. V § 2 písm. d) se rozšiřuje definice vedoucího orgánu veřejné správy o starostu městské části hlavního města Prahy. V § 2 písm. f) až h) dochází k přeformulování a rozšíření pojmu veřejné výdaje o výdaje z prostředků ze zahraničí, poskytnutých na základě aktů práva Evropské unie, jejichž kontrolu je Česká republika povinna zajistit, k upřesnění pojmu finančních prostředků, pocházejících z výnosů prodeje privatizovaného majetku, včetně doplnění poznámky pod čarou č. 8a, a k rozšíření pojmu veřejná finanční podpora o prostředky ze zahraničí, poskytnuté na základě aktů práva Evropské unie, jejichž kontrolu je Česká republika rovněž povinna zajistit. V § 2 písm. k) je upřesněn pojem hospodárnost. Současně jsou z § 2 vypuštěny pojmy, které nemají pro účely zákona průřezový charakter, konkrétně pojmy veřejné finance a veřejné příjmy.

K bodu 10

Celý § 3 je navrhován v novém znění, a to v souladu s novým obecným nařízením Evropské unie a s Konceptí kontrolního systému v České republice se zaměřením na finanční kontrolu, schválenou usnesením vlády č. 1570/2005. Nově stanoví segmenty systému finanční kontroly, jimiž jsou kontrola ve veřejné správě vykonávaná jako součást finančního řízení (resp. řídicí neboli manažerská kontrola), audit ve veřejné správě, vnitřní kontrolní systém a centrální harmonizace všech těchto segmentů. Odstavce 2 – 5 definují pojem a obsah těchto jednotlivých částí finanční kontroly. V odstavci 6 jsou v souladu s předpisy Evropské unie stanoveny kvalifikační předpoklady zaměstnanců vykonávajících audit ve veřejné správě a interní audit a dále zaměstnanci zařazení do útvaru „Centrální harmonizační jednotka“.

K bodu 11

V § 4 odst. 1 písm. b) se vypouští pojem nesrovnalost v souvislosti se zavedením tohoto pojmu v novém § 6b, a to pouze při použití finančních prostředků Evropské unie.

K bodu 12

V § 5 se vkládají nové odstavce 1 až 4, které vymezují organizační rámec v orgánech veřejné správy pro výkon jednotlivých segmentů finanční kontroly a zakotvují postavení útvaru Ministerstva financí, zajišťujícího harmonizaci. Centrální harmonizace je ve stávajícím znění zákona upravena v § 7 odst. 1. Do obecných ustanovení zákona byla tato působnost Ministerstva financí přenesena ze druhé části zákona s ohledem na skutečnost, že tyto činnosti musí Ministerstvo financí zajišťovat pro všechny segmenty systému finanční kontroly, upravené v částech druhé až čtvrté zákona. Nově je zde zaveden útvar auditu ve veřejné správě.

K bodu 13

V § 5 se doplňují odstavce 6 až 8, které určují, kdo je ve vztahu k finančním prostředkům Evropské unie auditním orgánem, řídicím orgánem. Auditním orgánem je stanoveno Ministerstvo financí. Řídicími orgány jsou tímto zákonem v souladu se základními ústavními principy určeny ministerstva a subjekty, o nichž to stanoví zákon (Regionální rady dle zákona o podpoře regionálního rozvoje). Dále je v odst. 8 umožněno Ministerstvu financí a řídicím orgánům na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy podle části páté správního řádu delegovat část svých činností na zprostředkující subjekt, a to za podmínek v tomto odstavci uvedených.

K bodu 14 a 15

Nový nadpis § 6 i vypuštění výrazu „kontrolní“ v § 6 odst. 1 a 2 lépe charakterizuje obsah celého ustanovení.

K bodu 16 a 17

V § 6 písm. d) dochází k úpravě funkce revizních postupů a v nově zařazeném písm. e) je uvedena funkce auditních postupů.

K bodu 18

Obsahové vymezení § 6 odst. 3 a 4 je shodné s původním, došlo pouze k formální úpravě textu.

K bodu 19

Ustanovení § 6a nazvané podávání zpráv v systému finanční kontroly přejímá ustanovení stávajícího § 22, obsaženého ve druhé části zákona, který vymezuje jednotlivé orgány veřejné správy, které mají povinnost podávat zprávy v systému finanční kontroly. Ve smyslu požadavků orgánů Evropské unie byl doplněn odst. 7 a 8 tak, aby kromě povinnosti zpracování roční zprávy o výsledcích finanční kontroly ve veřejné správě České republiky plně zajišťoval zpravodajskou povinnost v oblasti poskytování informací o výsledcích auditů zahraničních prostředků i vůči orgánům Evropské unie.

Na předchozí zpravodajskou povinnost navazují ustanovení § 6b a 6c. § 6b vymezuje pojem nesrovnalosti a upravuje postup při oznamování nesrovnalostí zjištěných při výkonu kontrol a auditů Komisi Evropských společenství a Ministerstvu financí. § 6c vymezuje pojem závažných zjištění a jejich oznamování. Na závěr ustanovení o oznamování závažných zjištění vylučuje použití § 6c v případě, že k závažnému zjištění došlo při užití prostředků Evropské unie, kdy se tato zjištění hlásí pouze podle § 6b.

Ustanovení § 6d upravuje spolupráci orgánů veřejné správy a orgánů Evropské unie v systému finanční kontroly (původně upravená v § 23 druhé části zákona), která je uvedena do souladu se systémem finanční kontroly a jeho jednotlivými částmi. Dále je zde upravena povinnost součinnosti orgánů veřejné správy při poskytování výsledků kontrol a auditů v celé veřejné správě České republiky a současně prostřednictvím Ministerstva financí orgánům Evropské unie. Stanoví povinnosti jednotlivým subjektům veřejné správy, tj. kdo a komu předává informace o plánech kontrol a auditů a dále výsledné zprávy z provedených kontrol a auditů.

Ustanovení § 6e zajišťuje možnost výkonu finanční kontroly na našem území orgánům Evropské unie a orgánům členských zemí Evropské unie (ve stávajícím znění je tato úprava v § 24 zákona) na základě mezinárodní smlouvy, přímo použitelného předpisu Evropských společenství nebo jiného aktu práva Evropské unie.

K bodu 20 a 21

V části druhé zákona dochází ke změně nadpisu, v němž se nahrazuje termín veřejnosprávní kontroly termínem kontrola ve veřejné správě. Část druhá upravuje kontrolu ve veřejné správě vykonávanou jako součást finančního řízení v odpovědnosti řídicích a výkonných struktur. V § 7 je formulována působnost Ministerstva financí a územních finančních orgánů (finanční ředitelství v souladu se zákonem o územních finančních orgánech). § 7 odst. 3 vymezuje působnost Ministerstva financí jako certifikačního orgánu dle příslušného nařízení Evropské unie a v souladu s usnesením vlády č.198/2006. V § 8 je stanovena působnost správců kapitol státního rozpočtu a ostatních poskytovatelů veřejné finanční podpory, v § 9 působnost územních samosprávných celků. § 8a upravuje působnost řídicího orgánu pro programové období 2004 - 2006 i pro nové programové období 2007 - 2013.

Jedná se o působnost kontrolních orgánů při finančním řízení a kontrole vůči zřizovaným subjektům a vůči žadatelům o veřejnou finanční podporu a příjemcům této podpory, za kterou nesou odpovědnost řídicí a výkonné struktury jednotlivých orgánů veřejné správy. Podle stávajícího znění zákona jde o působnost v rozsahu § 11 odst. 1 až 4 zákona, tzn. o výkon předběžné, průběžné a následné kontroly hospodaření s veřejnými prostředky.

K bodu 22

Dochází ke zrušení § 9a upravujícího působnost krajů ke zpracování roční zprávy o výsledcích finančních kontrol obcí ve svém územním obvodu, která je upravena v § 6a.

K bodu 23, 24, 26 a 28

Úpravy navržené v celé hlavě II – Procesní ustanovení, reagují na skutečnost, že se jedná o vymezení rozsahu a předmětu finanční kontroly pouze v oblasti kontroly ve veřejné správě. Došlo k nahrazení výrazu veřejnosprávní kontrola pojmem kontrola ve veřejné správě.

K bodu 25

V § 11 odst. 4 je charakterizována následná kontrola ve veřejné správě vykonávaná jako součást finančního řízení. V § 11 odst. 5 je pak pro zajištění fungování systému kontroly ve veřejné správě mezi orgány veřejné správy vzájemně a vůči žadatelům nebo příjemcům veřejné podpory stanovena přiměřenost použití ustanovení části čtvrté, upravující řídicí kontrolu jednotlivých orgánů veřejné správy.

K bodu 27

V § 13 odst. 3 došlo k nahrazení pojmu nesrovnalosti pojmem nesprávnosti, neboť pojem nesrovnalosti nabývá novelou jiného významu (viz § 6b).

K bodu 29 a 31

Výraz zvláštní právní předpis je nahrazen konkrétním odkazem na zákon o státní kontrole.

K bodu 30

V návaznosti na určení lhůty k uložení pořádkové pokuty podle § 19 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, dochází k zpřesnění lhůty k uložení pokuty v § 17 zákona za maření kontroly ve veřejné správě, a to stanovením lhůty subjektivní (18 měsíců) i objektivní (3 roky).

K bodu 32

§ 22 a 23 se zrušují a obsah těchto ustanovení je zařazen do obecné části zákona (§ 6a a 6d).

K bodu 33 až 35

Nadpis části třetí se mění na Audit ve veřejné správě a celá část třetí má nový obsah. Původní ustanovení týkající se finanční kontroly podle mezinárodních smluv, které je upraveno v obecné části zákona (§ 6e), je nahrazeno částí upravující audit ve veřejné správě, který je zajišťován v působnosti útvarů organizačně a funkčně nezávislých na řídicích výkonných strukturách.

V § 24 je upravena působnost Ministerstva financí a územních finančních orgánů při výkonu auditů, kterými tyto subjekty ověřují účinnost systému finanční kontroly, a na vzorku operací hospodaření s veřejnými prostředky u organizačních složek státu, státních fondů a ostatních státních organizací, a u poskytovatelů veřejné finanční podpory (u územního samosprávného celku jako poskytovatele pouze v případě, že se jedná o spolufinancování z ostatních veřejných prostředků). Dále je zde stanovena působnost k výkonu auditu u příjemců veřejné finanční podpory, u kterých ověřují pouze vzorek operací při nakládání s touto veřejnou podporou. U příjemců, kterým byla poskytnuta podpora z rozpočtu územního samosprávného celku, je dána působnost Ministerstvu financí pouze za předpokladu spolufinancování z ostatních veřejných prostředků.

V souladu se zásadami jednotného auditu, doporučenými Evropským účetním dvorem, je stanovena Ministerstvu financí povinnost koordinovat plány výkonu auditů s útvary auditu

správce kapitol státního rozpočtu, za účelem odstranění duplicity výkonu auditů u orgánů veřejné správy.

V § 24a je obdobně stanovena auditní působnost správců kapitol státního rozpočtu a ostatních poskytovatelů veřejné finanční podpory a v § 24d auditní působnost územních samosprávných celků. Správci kapitol státního rozpočtu a územní samosprávné celky ověřují účinnost systému finanční kontroly a na vzorku operací hospodaření s veřejnými prostředky u svých zřizovaných subjektů. Správci kapitol státního rozpočtu a ostatní poskytovatelé veřejné finanční podpory ověřují u příjemců veřejné finanční podpory pouze vzorek operací.

V souladu se zásadami jednotného auditu, doporučenými Evropským účetním dvorem, je stanovena správcům kapitol státního rozpočtu a územním samosprávným celkům povinnost organizovat audit v rozsahu stanovené působnosti, koordinovat plány výkonu auditů s útvary interního auditu zřizovaných subjektů, a to za účelem odstranění duplicity výkonu auditů u orgánů veřejné správy.

V § 24b je upravena auditní působnost útvaru auditu řídicího orgánu, který je konkrétně ve stávajícím programovém období (2004-2006) povinen ověřit účinnost vlastního systému finančního řízení a kontroly, a na vhodném vzorku operací u všech subjektů v celé implementační struktuře vykazované výdaje finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie a ostatní veřejných prostředků.

V § 24c je obdobně upravena působnost auditního orgánu pro programové období let 2007 – 2013, který je povinen zajistit výkon auditu na všech úrovních realizace programů a projektů v celé implementační struktuře. Auditní orgán ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a na vhodném vzorku operací vykázané výdaje finančních prostředků.

V případě, že auditní orgán pověří zprostředkující subjekt, který je zároveň řídicím orgánem, výkonem auditu, musí jeho činnost vykonávat útvar auditu ve veřejné správě.

V § 24e je nově zaveden pojem útvar auditu ve veřejné správě a jeho postavení uvnitř orgánu veřejné správy. Útvar auditu ve veřejné správě má obdobný charakter jako útvar interního auditu. Zákon umožňuje, aby audit ve veřejné správě a interní audit byl vykonáván jedním útvarem.

§ 24f pak stanoví procesní pravidla pro výkon auditu, konkrétně že pro výkon auditu ve veřejné správě platí práva a povinnosti stanovená v kontrolním řádu zákona o státní kontrole s výjimkami zde uvedenými. O výsledcích auditu ve veřejné správě se sepisuje zpráva, jejíž věcné a formální náležitosti stanoví mezinárodní standardy. Další ustanovení stanoví způsob projednání výsledků auditů s auditovanou osobou a další nakládání s výsledky auditu. Současně je stanoven okamžik ukončení auditu ve veřejné správě.

K bodu 36

Mezi povinnostmi vedoucího orgánu veřejné správy v oblasti vnitřního kontrolního systému se do § 25 zakotvuje povinnost zavést systém řízení rizik v jím řízeném orgánu veřejné správy.

K bodu 37

V § 25 byl zrušen odstavec 3, neboť povinnost oznamovat závažná zjištění zjištěná vnitřním kontrolním systémem (a rovněž tak nesrovnalosti) je nově obsažena v ustanovení § 6c (resp. 6b).

K bodu 38 až 40

V části čtvrté zákona jsou provedeny pouze minimální úpravy. V § 29 (postavení útvaru interního auditu) se upravuje text odstavce 4 a 5 s ohledem na zrušení veřejnosprávní kontroly. V odstavci 6 byl rozšířen okruh subjektů (dobrovolné svazky obcí), které mohou nahradit funkci útvaru interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření.

K bodu 41 a 42

Zachováno zůstalo i podstatné znění § 30, který upravuje plánování činnosti útvarů interního auditu ve veřejné správě s mírnou úpravou textu v odst. 4, přizpůsobeného nahrazením veřejnosprávní kontroly auditem. V odst. 7 se zrušuje nadbytečné vymezení vnitřního kontrolního systému na konci první věty.

K bodu 43

V § 31 odst. 5 dochází k upřesnění textu ve vazbě na § 6a - Podávání zpráv v systému finanční kontroly.

K bodu 44

Jedná se o přechodné ustanovení, podle kterého se při podávání ročních zpráv o finanční kontrole za rok 2006 postupuje podle dosavadních předpisů, včetně termínů a obsahu těchto zpráv.

K bodu 45

Stávající zmocňovací ustanovení k vydání prováděcí vyhlášky se dává do souladu s navrhovanými změnami ustanovení příslušných paragrafů, k jejichž provedení se vydává prováděcí předpis.

K článku II

Vzhledem k tomu, že se jedná o rozsáhlou novelu a v zájmu přehlednosti tohoto právního předpisu doporučujeme, aby předseda vlády byl zmocněn k vyhlášení úplného znění zákona o finanční kontrole.

K části druhé

K článku III.

Platný školský zákon stanoví v § 174 odst. 2 písm.e) kontrolní působnost České školní inspekce v oblasti využívání finančních prostředků státu školskými zařízeními, a to formou veřejnosprávních kontrol podle zákona o finanční kontrole. V souvislosti se změnou zákona o finanční kontrole bude Česká školní inspekce vykonávat kontrolu ve veřejné správě.

K části třetí

K článku IV.

Účinnost novely se navrhuje od 1. ledna 2007.

V Praze dne 27. září 2006

předseda vlády
Ing. Mirek Topolánek v.r.

ministr financí
Ing. Vlastimil Tlustý, CSc. v.r.